

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szalaniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/254/24

Warszawa, 12 listopada 2024 roku

Szanowna Pani

Renata Rychter

Dyrektor Departamentu

Transportu Drogowego

w Ministerstwie Infrastruktury

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo z 20 października 2024 r. (znak: DTD-3.4400.851.2024) w sprawie oceny funkcjonowania rozwiązań wprowadzonych do ustawy – Prawo o ruchu drogowym na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości, proszę przyjąć następujące stanowisko Związku Powiatów Polskich.

W kwietniu br. ZPP sygnalizował Ministerstwu Infrastruktury problemy, na które napotykają powiaty w związku z obowiązkiem złożenia wniosku o rejestrację pojazdu zgodnie z art. 73aa ustawy – Prawo o ruchu drogowym (prd) w kontekście wymierzania kar pieniężnych w przypadku zbycia pojazdu przed upływem terminu na złożenie wniosku o jego rejestrację. Problematyka ta została poruszona na posiedzeniu Zespołu ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu KWRiST, które odbyło się 17.04.2024 r.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. wprowadziła w miejsce obowiązku zgłaszania nabycia pojazdu generalny obowiązek złożenia wniosku o rejestrację nabytego pojazdu, który został zawarty w art. 73aa ust. 1 prd. Jednocześnie ustawodawca wprowadził wyjątek od tej zasady, bowiem zgodnie z art. 73aa ust. 7 prd: „Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, gdy właściciel pojazdu nabytego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokona zbycia tego pojazdu przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1 albo 3.”. Przypomnieć również należy, że art. 73aa ust. 3 prd wydłuża termin na złożenie wniosku o rejestrację pojazdu do 90 dni w przypadku, gdy właścicielem pojazdu jest przedsiębiorca prowadzący na terytorium RP działalność gospodarczą w zakresie obrotu pojazdami.

ZPP po raz kolejny przypomina, że dla organów rejestrujących praktyczny problem pojawia się w sytuacji, kiedy właściciel pojazdu dokona jego zbycia przed upływem terminu do złożenia wniosku o rejestrację. Żaden przepis prawa nie zabrania zbycia pojazdu przed złożeniem wniosku o jego rejestrację. Jednakże należy podkreślić, że zbycie pojazdu przed złożeniem wniosku o jego zarejestrowanie w sposób definitywny zamyka możliwość spełnienia obowiązku określonego w art. 73aa ust. 1 prd dotyczącego złożenia wniosku o rejestrację pojazdu.

Trzeba również zauważyć, że brzmienie art. 73aa ust. 7 wydaje się nieprecyzyjne. Literalna wykładnia tego przepisu może prowadzić do wniosku, że przepisu art. 73aa ust. 1 pkt 1 prd nie stosuje się, jeżeli pojazd stał się przedmiotem „dalszej sprzedaży” przed upływem 30-dniowego terminu do złożenia wniosku o jego rejestrację. Przepis ten odczytywany dosłownie uchyla obowiązek rejestracji pojazdu w ogóle, a nie tylko wobec właściciela, który zbył pojazd przed upływem ww. terminów.

Co więcej, z art. 73aa ust. 7 nie wynika wprost, czy 30-dniowy termin na złożenie wniosku o rejestrację pojazdu „przechodzi” na nabywcę pojazdu i zaczyna swój bieg od daty nabycia tego pojazdu, czy też kolejny właściciel powinien złożyć wniosek o rejestrację pojazdu w terminie liczonym od „pierwszej” sprzedaży. W przypadku przyjęcia, że 30-dniowy termin „przechodzi” na kolejnego nabywcę przy każdej kolejnej sprzedaży, to może dochodzić do sytuacji, w której każda kolejna sprzedaż pojazdu (tj. powtarzalne umowy dotyczące zbycia tego samego pojazdu) mogłaby być wykorzystywana do nieregistrowania pojazdów.

Zaistniała i opisana powyżej sytuacja wymaga daleko idących zmian prawnych w obrębie art. 73aa prd, a przede wszystkim sprecyzowania przez ustawodawcę, w jakim zakresie chce wprowadzić obowiązek rejestracji pojazdu po jego nabyciu. Zagadnienie to jest szczególnie istotne z punktu widzenia organów rejestrujących w zakresie nakładania kar pieniężnych z tytułu naruszenia obowiązku rejestracji pojazdu. Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. dokonała zmian w art. 140mb prd, a ust. 1 i 2 tego przepisu przewidując penalizację niezłożenia w terminie (odpowiednio 30 i 90 dni) wniosku o rejestrację pojazdu pod groźbą kary administracyjnej (odpowiednio w wysokości 500 zł i 1000 zł). Zmianom uległ również art. 140n prd, który uprzednio przewidywał – w zakresie kar pieniężnych – możliwość stosowania przepisów działu IVa Kpa, jednakże po nowelizacji stosowanie art. 189d-189f Kpa stało się wykluczone. Oznacza to, że organy rejestrujące nie mają już możliwości miarkowania wysokości kary administracyjnej lub odstąpienia od jej nałożenia i są zobowiązane do nałożenia tej kary w „sztywnej” wysokości określonej w art. 140mb prd.

W praktyce, w sytuacjach nałożenia kar administracyjnych za niezłożenie wniosku o rejestrację pojazdu w przypadku jego dalszego zbycia, samorządowe kolegia odwoławcze uchylają decyzje organów I instancji i umarzają postępowania. Przedstawione powyżej argumenty, w zestawieniu z dotychczasową linią orzeczniczą pokazują, że realizacja obowiązku rejestracji pojazdów i egzekwowanie tego obowiązku w praktyce okazują się nieskuteczne.

Zaistniała sytuacja wymaga interwencji ustawodawcy w celu:

- zaprojektowania przepisów, które pozwolą skutecznie i możliwie jak najszybciej obejmować nabywane pojazdy reżimem polskiego porządku prawnego,

- wprowadzenia regulacji zabezpieczających przed negatywnymi zjawiskami związanymi z nierejestrowaniem pojazdów,
- doprecyzowania art. 73aa prd w taki sposób, aby z jego treści jednoznacznie wynikało w jakich przypadkach i terminach rejestracja pojazdu jest konieczna,
- ewentualnego wprowadzenia katalogu wyjątków, tj. jednoznacznego określenia przypadków, w których w sytuacji sprzedaży pojazdu przed upływem 30 (lub 90) dni nie jest niezbędna rejestracja pojazdu.

Końcowo zwracam uwagę, że ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. zawiera przepisy przejściowe (art. 14-16 ustawy) dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych m.in. w zakresie rejestracji, zawiadomień o zbyciu i nabyciu pojazdu, a także nakładania kar pieniężnych określonych w art. 140mb – dla postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2024 r.

Organy rejestrujące również napotkały problemy związane ze stosowaniem tych przepisów w kontekście egzekwowania wykonania ww. obowiązków. Jak wskazują sądy administracyjne, przepisy prd w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2023 r. mają zastosowanie tylko do postępowań w sprawach nakładania kar pieniężnych określonych w art. 140mb prd, wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2024 r. Z kolei, w zakresie postępowań wszczętych po 1 stycznia 2024 r. zastosowanie będą miały przepisy prd w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2024 r.

Brzmienie przepisów przejściowych (tj. art. 14-16 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r.) można tłumaczyć jako niedopatrzenie ustawodawcy. Prowadzi to do powstania luki prawnej, która powoduje brak możliwości ukarania nabywców pojazdów sprzed 1 stycznia 2024 r., wobec których nie zdołano (niezależnie od przyczyn) wszcząć postępowania o nałożenie kary pieniężnej na podstawie art. 140mb pkt 2 prd przed 31 grudnia 2023 r. (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z 01.08.2024 r., sygn. akt II SA/Bk 360/24, orzeczenie prawomocne, CBOSA). Należy jednak przyjąć, iż upływ czasu spowoduje brak konieczności korzystania z ww. przepisów przejściowych, co wykluczy konieczność interwencji ustawodawcy w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Piłonka